

ידידות ביהמ"ש:

1. מרכז צדק לנשים, ע.ר. 580430973

2. עמותת קולך

ע"י ב"כ עו"ד ד"ר סוזן ווייס ו/או עו"ד ניצן כספי-שילוני

ו/או עו"ד עדיה שוורץ

מרח' עמק רפאים 43 ירושלים

טלפון: 02-5664390, פקס: 02-5663317

העותרות/ים:

1. ד"ר יופי תירוש

2. פרופ' אביעד קליינברג

3. פרופ' אורן יפתחאל

4. פרופ' אורנה קופרמן

5. פרופ' אנדראה ברגר

6. פרופ' דוד קרצמר

7. פרופ' דפנה יואל

8. פרופ' הנרייט דהאן קלב

9. פרופ' חנה הרצוג

10. פרופ' יצחק (יאני) נבו

11. פרופ' נתי ליניאל

12. פרופ' עודד נבון

על-ידי באי כוחם עו"ד חגי קלעי ו/או עו"ד אוהד רוזן

רחוב קלישר 30, תל אביב

טל' 03-7943040 ; פקס: 03-7943065

- נ ג ד -

המשיבים:

1. המועצה להשכלה גבוהה

2. הועדה לתכנון ותקצוב

3. שר החינוך

המשיבים 1-3 ע"י ב"כ מפרקליטות המדינה

מרח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010
טלפון : 02-6466590 ; פקס : 02-6467011

4. הכנסת

על ידי היועץ המשפטי לכנסת
הלשכה המשפטית, כנסת ישראל
טלפון : 02-6408636 ; פקס : 02-6753495

5. הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל

קרית הטכניון, חיפה 3200003

6. אוניברסיטת בר-אילן

רחוב מקס ואנה ווב, רמת גן 5290002

7. בצלאל – אקדמיה לאומנויות ועיצוב ירושלים

קמפוס הר הצופים, ת.ד. 24046 ירושלים 9124001

8. האוניברסיטה העברית בירושלים

קמפוס הר הצופים, ירושלים, 9190501

9. מכללה אקדמית הדסה ירושלים

רחוב הנביאים 37 ת.ד. 1114, 9101001

10. המכללה האקדמית להנדסה ע"ש סמי שמעון

רחוב ז'בוטינסקי 84 אשדוד, 77245

11. עזריאלי – מכללה אקדמית להנדסה ירושלים

רחוב שרייבאום 26, ירושלים 9103501

12. המרכז האקדמי רופין

עמק חפר 4025000

13. המכללה האקדמית צפת

רחוב ירושלים 11, צפת 13206

14. המכללה האקדמית אשקלון

רחוב יצחק בן צבי 12, אשקלון 78211

15. המכללה האקדמית תל אביב – יפו

רחוב רבנו ירוחם 2, ת"א 61083

16. הקרייה האקדמית אונו

רחוב צה"ל 104, קריית אונו

17. המכללה למנהל

רחוב אלי ויזל 2, ראשון לציון

18. מכללת לוינסקי

רחוב שושנה פרציץ 15, תל אביב-יפו

משיבים פורמאליים

השלמת טיעון מטעם "מרכז צדק לנשים" ו"קולד" (ידידות ביהמ"ש)

בהתאם להחלטת ביהמ"ש הנכבד מיום 20.1.19, מתכבדות בזאת ידידות ביהמ"ש (להלן: "ידידות ביהמ"ש" או: "המגיבות") להגיש השלמת טיעון מטעמן, בנוסף לבקשה להצטרף לעתירה, שהוגשה על ידי ידידות ביהמ"ש זה מכבר (להלן: "בקשת ההצטרפות").

ידידות ביהמ"ש ישובו על כל טענותיהן מבקשת ההצטרפות ויטענו כי מדיניות ההפרדה בהשכלה הגבוהה, הנהוגה על ידי המשיבות 5-18 ומעוגנת בנהלי המשיבה 1, היא מנוגדת לחוק, אינה משיגה את התכלית המבוקשת שלשמה נוצרה – ואינה עולה בקנה אחד עם ערכיה של מדינה יהודית ודמוקרטית. בנוסף ידגימו המגיבות, בהתבסס על נסיון המשפטי, כיצד מדיניות זו יוצרת היררכיה בין נשים וגברים וגורמת נזק לנשים במספר מישורים.

א. הפרדה מגדרית – אקדח מעשן במערכה הראשונה

במדינה דמוקרטית, אשר מעלה על נס את ערך השוויון, הפרדה מגדרית כמוה כתמרור אזהרה שאל לבית המשפט להתעלם ממנו: המגיבות יטענו כי הפרדה מגדרית לעולם אינה מעשה ניטרלי¹ ושהיא, במילותיה של Susan Muller Okin², "אינה טובה לנשים". על כן בית המשפט, כשניצבת בפניו הפרדה שכזו – עליו לנקוט מיד בחשדנות כלפיה ולאמץ רק במקרים נדירים ביותר וכשההצדקה לה בולטת וברורה.

מנסיון העשיר של המגיבות, וכן ממקרים רבים שעלו בשנים האחרונות לתודעה הציבורית, עולה כי הפרדה על בסיס מין יוצרת תבנית שפוגעת בנשים במספר דרכים: א. ביסוס סטראוטיפים. ב. העלמת נשים והשתקתן. ג. החפצת נשים. ד. הכפפת נשים לגברים. ה. סמל לתיאוקרטיה.

1. הפרדה מגדרית כמבססת סטראוטיפים:

הפרדה מגדרית גורמת נזק לנשים מפני שהיא מבססת ומחזקת סטראוטיפים בנוגע לתפקידן של נשים בחברה. להלן דוגמאות למספר תיקים בהם נאלצו עמותת "מרכז צדק לנשים" (להלן: "המגיבה 1") ועמותת "קולך" (להלן: "המגיבה 2") להיאבק בסטראוטיפים שונים שנבעו והתחזקו כתוצאה מהפרדה המגדרית:

א. נשים לא "מדברות עם אלוהים": המגיבה 1 הגישה עתירה אשר מתנהלת בימים אלה בבית המשפט העליון: בג"ץ 8124/15 פרופ' שולמית מגנוס ואח' נ' הממונה על הכותל המערבי ואח'. בעתירה זו קובלות העותרות על כך שהמדינה התקינה נהלים האוסרים עליהן בפועל להתפלל בכותל עם ספרי תורה. בהתקנת נהלים אלו, אימצה המדינה את הסטראוטיפים המגדריים, לפיהם רק גברים מבצעים ומשתתפים בצורה מלאה בטקסים דתיים. למעשה, בכל התיקים של "נשות הכותל", נקטה המדינה במדיניות שלפיה רק גברים "מדברים עם אלוהים".

ב. נשים לא משמשות בתפקידי סמכות בקהילה הדתית:

- **נשים לא משמשות בתפקידי סמכות כגון דיינות בבתי הדין ורבות ערים:** עמותת "קולך" פועלת כבר שנים ארוכות לקידום ופיתוח של נשים במגזר הדתי. בין היתר, פועלת המגיבה 2 להקמת פורום של נשים למדניות וליווי מנהיגות רוחניות, מנהיגות

¹ נויה רימלט "ההפרדה בין גברים לנשים כהפליה בין המינים" עלי משפט ג תשס"ג (2003)

² Susan Muller Okin, Is Multiculturalism Bad for Women?

קהילות ורבניות בית ספר (<https://www.kolech.org.il/he/activities/female-spiritual-leadership.html>)

• נשים לא יכולות לתפקד כיועצות משפטיות לדיינים: במסגרת ע"ב 3252-08, עתרה המגיבה 1 לבית הדין לענייני עבודה, בבקשה לבטל מכרז לתפקיד יועץ משפטי לבתי הדין הרבניים שלא איפשר לנשים להתמודד על התפקיד.

ג. נשים לא לומדות כלכלה: כמו במקרים המפורטים, גם בעתירה דן נאלצות העותרות להיאבק בהטמעת המוסכמות החברתיות לגבי תפקידיהם ומעמדם של גברים ונשים בחברה, שנגרמה עקב ההפרדה המגדרית בין נשים לגברים. כך, לדוגמא, במסגרת חלק ממסלולי הלימוד הנפרדים מופנות נשים למקצועות "טיפוליים" בעוד שגברים מופנים למקצועות ניהוליים, ריאליים וכלכליים. לדוגמא, באתר אוניברסיטת בר אילן מפורטות תכניות הלימוד לתואר ראשון המוצעות לציבור החרדי באופן הבא (פירוט התכניות מועתק כלשונו מאתר האוני' בכתובת https://desigprog.biu.ac.il/campus_haredi):

- מסלול לימודים לתואר B.A בפסיכולוגיה - נשים
- מסלול לימודים לתואר ראשון במנהיגות וניהול מערכות חינוך - נשים
- מסלול לימודים לתואר B.A בניהול לוגיסטיקה - לוגיסטיקה כלכלה ולימודים בין תחומים - גברים

הנה כי כן, כמו במקרה של נשים המבקשות לערוך תפילה משלהן בכותל, או אלו המבקשות לקבל תפקידים בכירים בהנהגה הדתית, נשים המבקשות ללמוד בתוכניות החרדיות נשואות העתירה מקבלות את המסר שיש תפקידים שאינם מתאימים להן.

נראה כי אין צורך להכביר במילים: כאשר מופרדות תכניות הלימוד על בסיס מגדר נוצרת מיד גישה סטראוטיפית ומעוותת המשמרת תפקידים מגדריים מיושנים ומקשה על נשים לפרוץ את תקרת הזכוכית הניצבת מעל לראשן.

2. הפרדה מגדרית כגורמת להעלמת נשים ולהשתקתן:

להלן מספר תיקים בהם נאלצו המגיבות להיאבק בהעלמת נשים ובהשתקתן במרחב הציבורי, שאוששו לאור ההפרדה המגדרית:

א. השתקת נשים המבקשות להביע את דעתן ברדיו: המגיבה 2 הייתה התובעת בעניין ת"צ (י-ם) 239550-08-12 קולך פורום נשים דתיות נ' רדיו קול ברמה. בתיק זה התעקשו המשיבים שאסור לנשים להשתתף בשידוריה של תחנת רדיו תורנית מטעמי דת והלכה, וסירבו להעלות נשים לדבר ברדיו. את ההימנעות מהשמעת נשים תירצו המשיבים כך: *"וועדת הפיקוח" או "הוועדה הרוחנית" ... קבעה כי ... "מפאת שמירה על כבוד האשה וצניעותה", בבחינת "כל כבודה בת מלך פנימה", "מן הראוי להימנע מהשמעת נשים בשידורי התחנה" (סעיפים 17-18 לפסק הדין).*

ב. השתקת נשים מתפללות: כאמור, המגיבה 1 מייצגת את העותרות בעתירה לבג"ץ שעניינה הכנסה ושימוש בספרי תורה בעזרת הנשים של הכותל המערבי, כמתואר בסעיף 1א. בתיק זה, לא זו בלבד שנשים נאלצות להתמודד עם רצון המדינה להשתיק אותן מלהתפלל בקול רם בכותל עם טלית, תפילין וספר תורה – אלא הן גם צריכות להתמודד

עם הנסיון הפיזי להשתיק את קולן. כדי לערוך תפילה בכותל המערבי, נאלצות הנשים להתמודד עם הפרעות חוזרות ונשנות, כולל שריקות, קריאות בוז ולעיתים אף גרוע מכך. זאת ועוד: לא רק שגורמי המדינה האחראים על האכיפה במקום, ובהם הממונה על הכותל המערבי, נמנעים מלהתערב – הם אף מחמירים את הנזק וההשפלה הנגרמים למתפללות על ידי עריכת בדיקות גופניות מדוקדקות ופולשניות לנשים שחשודות בהשתייכות לקבוצות מתפללות. ראו בעניין זה תיק ת"א 40925-04-17, שהגישה המגיבה 1 בגין חיפוש אסורים שנערכו על נשים בכניסה לכותל (התביעה הסתיימה לאחרונה לאחר שהמדינה הסכימה לפשרה במסגרתה שולם פיצוי לנשים).

ג. הדרת נשים באקדמיה: כמו במקרים שבהם ההפרדה המגדרית סיפקה תירוץ להעלמת הנשים משידורי הרדיו, והשתקת תפילתן בכותל, גם בעתירה דנן גורמת ההפרדה המגדרית להעלמת נשים ולהשתקתן: כתוצאה מההפרדה, על סטודנטיות לפנות את הקמפוס לסטודנטים גברים, ואילו מרצות נעלמות כליל מהקמפוס של הגברים החרדים והן אינן יכולות להשמיע את קולן שם.

3. הפרדה מגדרית ככלי להחפצת האישה:

אחד מסממני ההיכר המרכזיים שעומדים מאחורי ההפרדה המגדרית, הינם כללי צניעות נוקשים שמשמשים בפועל כביטוי להחפצת נשים, כפי שיפורט להלן:

א. איסור נשים לשיר בצה"ל מטעמי "קול באישה ערווה": בשנים האחרונות אירעו לא מעט מקרים שבמהלכם בחרו חיילים לעזוב אירועים רשמיים בשל העובדה שחיילות ביצעו שירים. בשנת 2012 פירסם הרב הצבאי הראשי דאז, הרב רפי פרץ, אגרת לרבני צה"ל במסגרתה קבע כי חיילים יוכלו לעזוב טקסים שאינם רשמיים בשל שירת נשים. בשנת 2017 הכריז הרב הצבאי הראשי הנוכחי, הרב אייל קרים, כי אומנם אסור לחיילים לשמוע זמר של אישה אבל מותר להם להישאר במקום השירה אם "אין להם כוונה ליהנות" – דהיינו מהמיניות של הנשים השרות (<https://www.inn.co.il/News/News.aspx/350832>).

ב. איסור על ישיבה מעורבת באוטובוס - ביטוי להחפצה: בשנת 2007 הוגשה עתירה לבג"ץ (746/07) בגין הפעלת "קווי המהדרין" – אוטובוסים ציבוריים בהם הונהגה הפרדה בישיבה בין גברים לנשים. בעתירה זו, בה הצטרפה המגיבה 2 כידידת בימ"ש, הדגישו המשיבים כי הסיבה להפרדה ולכך שאסור לשבת ליד אישה, היא בשל הרהורים מיניים אסורים. וכך נכתב בתגובת אגד לעתירה:

"מנהג ההפרדה משרת ערכים חשובים הנהוגים בחברה החרדית ובייחוד ערכי הצניעות וערכי שלמות המשפחה אשר טומנים בחובם איסורי הסתכלות והתערבות בין נשים לגברים... הפרקטיקה הנוהגת ולפיה, נשים נמצאות בחלקו האחורי של מתחם זה או אחר איננה נובעת מנחיתות הנשים אלא מתוך תפיסה דתית וחברתית כי יש להגן על הנשים מפני הסתכלותו של הגבר (הדגשה שלי – ע.ש.); סעיפים 114, 118 לתגובה).

ג. הגשר במירון – ביטוי להחפצה: מדי שנה בל"ג בעומר נוהגים עשרות אלפי מתפללים לפקוד את קברו של רבי שמעון בר יוחאי, המצוי בהר מירון. זאת, אלא שבמקום נבנה לפני מספר שנים גשר שנועד לשמש את המתפללים הגברים בלבד, ואף זכה לשם "דרך המהדרין". נשים שהגיעו למקום נאלצו לצעוד בדרך עוקפת מטעמי

צניעות – על מנת שלא לעורר הרהורים מיניים אסורים בקרב גברים שיצמדו לצדן. בכתבה שפורסמה עם הקמת הגשר בעיתון החרדי "המודיע" נכתב כי הגשר אכן הוקם על מנת שגברים לא יאלצו לצעוד לצד נשים (מקור: <http://rotter.net/forum/scoops1/99644.shtml>). יצוין כי בעקבות מאבקה של המגיבה 1 בהפרדת הגשר, הוציא יועמ"ש משרד הדתות הוראה לפיה לא תימנע מנשים גישה לגשר.

ד. הפרדה באקדמיה – ביטוי להחפצה: החפצת נשים באה לידי ביטוי גם בנושא העתירה – וזאת משמסלולי הלימוד הנפרדים הוקמו בין היתר מטעמי "צניעות", ועל מנת שלא לחשוף נשים למבטיהם ולחברתם של גברים. המשיבים 1-3 אף נתנו על כך את הדעת בסעיף 73 לתצהיר התשובה שהוגש מטעמם, בו הכירה המדינה בתפקידו של ערך ה"צניעות" – המשמש בסיס ורקע לתכניות הלימוד הנפרדות:

"מרבית החרדים אינם מוכנים ללמוד במסגרות אקדמיות כלליות ללא הפרדה מגדרית. זאת בשל החשיבות שנים וגברים מציבור זה מייחסים לערכי הצניעות ולאורח-החיים החרדי הדוגל בהפרדה מרבית בין נשים וגברים (הדגשות שלי – ע.ש.) במעגלי חיים שונים"

4. הפרדה מגדרית כמבססת שליטה

"Inequality is about power, its definition, and its maldistribution"³ אחת מ"תופעות הלוואי" של הפרדה מגדרית הנה ביסוס מתכונת של שליטה מגדרית, כאשר נשים נדחקות לעמדה נחותה וזכות הבחירה החופשית שלהן כפופה לזאת של הגבר. המגיבות יביאו להלן גם דוגמאות למצבים כאלה, בהן נתקלו במסגרת עבודתן:

א. נשים כפופות ל"בעליהן" בטקס הנישואין ובמעמד הגירושין: בהתבסס על נסיונה הרב בטיפול בענייני נישואין וגירושין, הבינה המגיבה 1 כי העובדה שנים אינן משמיעות דברים בטקס הנישואין או במעמד הגירושין היא רק סימפטום לתופעה חמורה הרבה יותר: נשים כפופות לחלוטין לבעליהן בנוגע למעמדן האישי. הדבר מתבטא בצורה החריפה ביותר במסגרת הליך הגירושין, כאשר ההליך כולו מסור לרצונו הטוב של הבעל, ולאשה – הנתונה לחלוטין לחסדיו – אין כל דרך אפקטיבית לחלץ את עצמה מנישואים שאינה רוצה בהם. יובהר: אין דבר שאשה במדינת ישראל יכולה לטעון בעניין נישואיה, שיכול להביא לכך שהיא תיחשב לגרושה מבלי שבעלה ימסור לה גטה. אלמנט השליטה בגירושין בא לידי ביטוי בדרכים רבות, להלן מספר דוגמאות:

- הבעל שולט – האשה מעוגנת לנצח: במקרה המטופל בימים אלו על ידי המגיבה 1, בעל סרבן גט שולט באשתו למעלה מ-20 שנה. האשה אמנם הוכיחה שהבעל היה אליים כלפיה, והבעל עצמו אמנם נמצא בכלא כבר שנים ארוכות – אך בפועל, הבעל עדיין שולט באשה ומכריע אם היא תתגרש אם לא. זאת ועוד: לאחרונה ביקשה אותה אישה לבטל את תביעת הגירושין שהגישה ולשחרר את הגבר מהכלא – אלא שלמרות שמדובר בתביעה

³ MacKinnon, C. (Summer 1983). Feminism, Marxism, and the State: Toward a Feminist Jurisprudence. Signs, 8(4), 635-658

שהאישה עצמה הגישה, אין לקולה ולרצונה שום משמעות או השפעה על מעמדה האישי או על התנהלות הליך הגירושין המסורתי, והמדינה מוסיפה להחזיק את הבעל במאסר כנגד רצון האישה.

- **הבעל שולט – סחטנות בתמורה לגט:** שליטת הבעל באשתו מקבלת ביטוי בתיקים רבים בהם מטפלת המגיבה 1, כאשר נשים המבקשות לקבל את גיטן נאלצות לוותר על כסף או להסכים לתנאים גרועים על מנת לקבל את הגט המיוחל. זאת, מפני שהסכמתו של הבעל הנה למעשה התנאי המרכזי למתן הגט – ועל כן מנצלים גברים רבים את הכח שניתן בידם על מנת להשיג "תנאים" טובים יותר במסגרת הגירושין, והכל בחסות בתי הדין הרבניים. דוגמא למקרים מעין אלו ניתן למצוא בשתי תביעות נזיקין שהוגשו בידי המגיבה 1, ואשר במסגרתן בעלים סרבני גט שינו שוב ושוב את התנאים למתן הגט לאורך שנים ארוכות, ועמדו בסירובם לתת את הגט גם כשאותם תנאים התמלאו (תמ"ש 10-12-30551, תמ"ש 9877/02).
- לטענת המגיבות, מצב זה מתאר וממחיש במדויק את חוסר האונים והיעדר אמצעי המיקוח העומדים לרשות נשים המבקשות להתגרש, אשר נשלטות כליל על ידי רצון בעליהן.

ב. **תופעת השליטה במסלולים הנפרדים:** שליטת הגבר באשה מקבלת ביטוי גם בתיק דנן, באמצעות העובדה שגברים יכולים ללמד נשים במסלולי הלימוד הנפרדים – בעוד שנשים אינן יכולות ללמד גברים. עובדה זו מהווה ביטוי לרעיון שגברים הם השולטים ובעלי הקול והסמכות, יוצרת מצב בו רק גברים יכולים ללמד גברים, ושולחת מסר שלנשים אין מה "לומר" או מה ללמד גברים.

5. **הפרדה מגדרית כסמל לתיאוקרטיה:**

מעל הכל, ההפרדה המגדרית היא סמל למשטר תיאוקרטי – שאינו יכול להתקיים לצד משטר דמוקרטי. כאמור, כל הפרדה, וכל קטגוריזציה דיכוטומית, יוצרות מעצם קיומן היררכיה. במקרה של הפרדה מגדרית, ההיררכיה הנוצרת היא שנשים כפופות לגברים. המגיבות תטענה כי מבחינת העולם הדתי, ההפרדה המגדרית מהווה למעשה סמל ומשל ל"אמת התיאוקרטית", בה מופרדים גברים ונשים תוך שהגברים שולטים בנשים, ממש כפי שאלוהים שולט בגברים והם כפופים לו.

ג. **ההפרדה המגדרית אינה הולמת את ערכיה של מדינה "יהודית":**

בשולי עמדתן יטענו ידידות ביהמ"ש כי בעיה ניכרת נוספת הטמונה בהפרדה המגדרית באקדמיה – היא הסטייה החמורה מערכי מדינת ישראל: חוק יסודות המשפט, תש"מ-1980 קובע כי כאשר מתגלה בחוק או בדיון חסר שעל בית המשפט למלא, יתמלא החסר מתוך "עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום" של מורשת ישראל – אך לא מתוך עקרונות אחרים, ובהם עקרונות הלכתיים המצויים במורשת ישראל.

השופט בדימוס חיים כהן התייחס לדברים במאמרו "יהודיותה של מדינת ישראל" (להלן: "המאמר"), כשהסביר כי הערכים של מדינה יהודית הם לא בהכרח ערכים "הלכתיים". זאת, לאור העובדה שמדינת ישראל היא מדינה יהודית ודמוקרטית, ועל יש לתת ל"יהדות" פרשנות

אוניברסלית-תרבותית שאינה בהכרח הלכתית ואשר מפרשת את המונח "מדינה יהודית" כמדינה של מורשת ישראל – ולא בהכרח של הלכה. אמנם, יש מקרים שבהם החוק כופה את ההלכה על הציבור הרחב, אבל הדבר מנוגד מפורשות להגדרת "מדינה דמוקרטית" ומהווה לא יותר מטעות היסטורית שיש לתקן. במאמר התייחס השופט בדימוס כהן לדברים וכתב:

"הראיתי במקום אחר שמורשת ישראל, שממנה יש לדלות עקרונות חירות, צדק, יושר ושלוש, כוללת לא רק מקורות דת, שהם המקרא והתלמודים והמדרשים ופרשניהם לדורותיהם, ולא רק פוסקי ההלכה, בעלי המוסר או מורי הנבוכים שבכל דור ודור, כי אם גם מחשבת ישראל הלא אורתודוקסית והאפיקורסית... אין למורשת ישראל משמעות דתית: והוא, ראשית, מפני שהערכים הדתיים אמנם תופסים מקום ראשון, אך אינם ממצים את מורשת ישראל כל עיקר; ושנית, כי גם התכנים הדתיים שבמורשתנו אינם מחייבים גישה דתית, לא להשראתם ולא להערכתם... הגישה האורתודוקסית שווה וחשובה בעיני המדינה לא פחות, אבל גם לא יותר, מן הגישה האפיקורסית".

הנה כי כן, ההפרדה המגדרית הננקטת בעניין דין, אינה הולמת את מהותה של מדינת ישראל כמדינה יהודית הדוגלת בחירות, צדק, יושר ושלוש.

לסיום, נוכח כל האמור והמפורט לעיל בהרחבה, המגיבות ישובו ויבהירו כי תכניות החינוך האקדמי בהפרדה – לפחות במתכונתן הנוכחית – גורמות נזק לנשים באמצעים של סטראוטיפיזציה, הדרה, החפצה ושליטה ומסמלות משטר "תיאוקרטי" שמשמעותו הכפפה של נשים לגברים. אותן תכניות אינן עולות בקנה אחד עם חוקיה ועם ערכיה החוקתיים והדמוקרטיים של מדינת ישראל, ואינן עומדות בתנאי פסקת ההגבלה הקבועה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הדורשת כי כל סטיה מזכויות יסוד תהיה לתכלית ראויה התואמת את ערכי המדינה כמדינה יהודית ודמוקרטית. במצב זה ראוי היה לנקוט זהירות כפולה ומכופלת בטרם כינון ההפרדה המגדרית – תוך לקיחה בחשבון של תוצאותיה האפשריות והסכנות הטמונות בה.

עדיה שוורץ, עו"ד
ב"כ ידידות ביהמ"ש

ד"ר סוזן ווייס, עו"ד
ב"כ ידידות ביהמ"ש

ניצן כספי שילוני, עו"ד
ב"כ ידידות ביהמ"ש

ירושלים, היום כ"ט באדר א' התשע"ט, 6.3.19